

Érzékeny igazságtétel

A vagyon-visszaszármaztatási törvény a kormány szerint történelmi igazságtalanságot hivatott helyreigazítani

Heves vitát váltott ki tegnap a restitúciós jogszabály javaslatának képviselőházi megtárgyalása során a kormány azon módosítási indítványa, amely csupán a külföldi állampolgárságú, megszálló erőknek szolgáló személyek esetében lehetetlenítene el az elkobzott vagyon visszaszármaztatását. Az, hogy végül mi lesz az indítvány sorsa, azért fontos kérdés, mert elfogadásával törölnék a kollektív bűnösség elvét, és nem zárnanak ki valakit a restitúcióból csak azért, mert a háború idején egy másik ország katonája volt.

Otos Andriás

A visszaszármaztatás mintegy 300 ezer hektárnyi termőföldet is érint

Mint ismeretes, a Vajdasági Magyar Szövetség követelte az eredeti szöveg módosítását, mely szerint a megszálló erők egyik tagja sem igényelhetett volna vissza semmit. A parlamenti pártok jó részének, mint kiderült, mégis az elsődleges verzió felelne meg jobban.

A Liberális Demokrata Párt elnöke szerint a módosítási indítvánnyal a kormány a történelmet akarja megváltoztatni, relativizálni próbálja az anti-

fasiszta küzdelmet. **Čedomir Jovanović** kifejtette, elfogadhatatlan módon próbál a kormány parlamenti többséget teremteni. Úgy fogalmazott, nem méltányolható a megszálló és az áldozat kiegyenlítése. Pártja egyébként támogatásáról biztosította a törvényjavaslatot, egy módosítási indítvánnyal viszont kéri, hogy a holokauszt minden áldozatára terjedjen ki a restitúció.

Hasonlóan fogalmazott felszólalá-

sában **Aleksandra Jerkov**, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga képviselője és sajtószerkesztője is. Közölte, ahogyan a kollektív bűnösség, úgy a kollektív amnesztia sem számít elfogadhatónak. „Egyet-értünk abban, hogy sokakat erőszakkal mobilizáltak, ám mindez bizonyítható a bíróságon” – jelentette ki.

Folytatása a 4. oldalon

Érzékeny igazságtétel

A vagyon-visszaszármaztatási törvény a kormány szerint történelmi igazságtalanságot hivatott helyreigazítani

Folytatás az 1. oldalról

Meho Omerović, a Szerbiai Szociáldemokrata Párt képviselője „a történelem megerőszkolásának, meghamisításának” nevezte a kormány indítványát, s mint mondta, azt biztosan nem kéri az országtól az Európai Unió. A Szerbiai Szocialista Párt szerint ideológiailag számít elfogadhatatlannak a módosítási indítvány, a Szerb Haladó Párt pedig azt kérte a kormánytól, pontosítsa, kik számítanak a megszállók segítőinek, kikre nem vonatkozna a vagyon-visszaszármaztatás lehetősége. A párt megkésettnek nevezte a restitúciós jogszabályt, **Jorgovanka Tabaković** alelnök szerint még a privatizációkkal egyidejűleg le kellett volna zajlania a restitúciós folyamatnak.

Varga László, a VMSZ képviselője úgy értékelt: a kormány indítványa elfogadható, bár jogilag hiányos megfogalmazást tartalmaz, hiszen nem pontosítja, mit is értenek a „külföldi állampolgár” meghatározás alatt. Javasolta a VMSZ által benyújtott, pontosabb indítvány elfogadását.

A kormány indítványával kapcsolatos vita során **Božidar Đelić** kormányalelnök közölte, az nem szünteti meg egyetlen személy bűnösségét sem, s nem rehabilitálja az elítélteket. Úgy fogalmazott, most a parlament kezében van a döntés: kizárni a restitúció folyamatából minden olyan hazai állampolgárt, aki egy adott időpontban kénytelen volt másnak szolgálni, vagy csupán az elítélt háborús bűnösöket rekeszteni ki a vagyon-visszaszármaztatás folyamatából.

A Szerb Radikális Párt határozottan ellenezte a törvény elfogadását, mondván, az csupán igazságtalanságot hoz majd. A Szerbiai Demokrata Párt szerint pedig csupán egy újabb uniós feltétel teljesítéséről van szó, semmi többről. A Szerbiai Egyesült Régiók frakciója támogatni fogja a törvényjavaslatot.

ÚJABB TEHER A VÁLLUNKRA?

A törvényjavaslat bemutatása során Božidar Đelić kormányalelnök úgy fogalmazott, történelmi igazságtalanságot fog Szerbia kijavítani azzal, hogy meghozza a restitúciós jogszabályt. A visszaszármaztatásra váró vagyon értéke 4,5 milliárd euró, közölte, amiből kétmilliárdot kötvények kibocsátása formájában tud fedezni az állam. A törvény a második világháborút követő minden vagyon-elkobzásra kiterjed, s a természetbeni visszaszármaztatást tekinti elsődlegesnek. Ingatlanokra, építőipari telkekre, termőföldekre, erdőségekre, tömbházakra és kereskedelmi objektumokra, lakásokra, ingóságokra és vállalatokra is vonatkozik majd az új szabályozás. A kormányfőhelyettes szavai szerint nem számít túl jónak az, hogy a tranzíciós periódus megkezdésétől számítva tizenegy évnek kellett elmúlnia e törvény napirendre kerüléséig. A 2006-os adatok szerint mintegy 150 ezer család nyújthat be kérvényt elvett vagyonának

visszaigénylésére. A visszaszármaztatás mintegy 300 ezer hektárnyi termőföldet is érint. A pénzbeni visszaszármaztatás a 2015 elején kibocsátásra kerülő euróalapú kötvények formájában történik majd meg, amelyekre kétszázalékos kamatot számítanak, futamidejük tizenöt évig terjed, a hetven éven felüli személyek esetében pedig öt évig. A kárpótlás összege legfeljebb 500 ezer euró lehet.

A Restitúciós Hálózat tegnapi közleményében határozottan ellenezte a kötvények útján történő kárpótlást, s a természetbeni visszaszármaztatás mellett szállt síkra. Szerintük az állam bővelkedik a visszaszármaztatásra használható vagyonban, így azokban az esetekben, amelyekben nem lehetséges ugyanannak a vagyonnak a visszaadása, adhatna helyette másikat. Az állam kétszer annyi termőfölddel, hússzor annyi építkezési telekkel, s harmincszor nagyobb erdős területtel rendelkezik, mint amennyit visszaigényelnének az egykori tulajdonosok – állítják. A hálózat szerint a kötvények kibocsátása további megterhelést jelent majd a polgárok pénztárcájára nézve, holott az állam megoldhatná cserealapon is a visszaigényléseket.

FŐLÉNYBEN A TERMÉSZETBENI RESTITÚCIÓ

A kormány betervezte egy olyan módosítási indítványt, melynek értelmében a termőföldek és az erdők esetében nem feltétlenül ugyanazt a területet kell visszaszármaztatni – ismertette lapunkkal **Fremond Árpád**, a VMSZ parlamenti képviselője és a parlament mezőgazdasági bizottságának tagja. Fontosnak nevezte ezt az indítványt, amelynek köszönhetően meg fog nőni a természetbeni visszaszármaztatások száma. – A tagosítás során megváltozik a községen belül az utak, a parcellák s a termőföldek jellege is. Ebből kifolyólag nagy nehézségekbe ütközött volna ugyanazoknak a parcelláknak a visszaadása. Ezzel az indítvánnyal lehetőség nyílt ugyanolyan mennyiségű és minőségű területek visszaszármaztatására – közölte.

A Restitúciós Hálózat által kifejtett kritikára reagálva a képviselő elmondta, a hálózat célja szemmel láthatóan az, hogy minél nagyobb arányú természetbeni visszaszármaztatást harcoljon ki. – Hogy mindenki számára igazságosnak számít megoldás szülessen – az nem történhet meg. Véleményem szerint pozitív lenne, hogy amit csak lehet, természetben adjanak vissza. Ahol erre nincs mód, ott kénytelen az ország a kötvényekhez folyamodni, hiszen annyi pénze nincs, hogy egyszerre mindent kifizessen – fogalmazott Fremond.

A külföldi megszállókra szorító módosítási indítvánnyal, illetve az azzal kapcsolatos reakciókkal kapcsolatban elmondta, reméli, hogy a kormány már nem változtat korábbi döntésén, s hogy Szerbia végre eljut arra a szintre, hogy a kollektív bűnösség elvét minden jogszabályból kiiktassa.

■ VIRÁG Árpád